

Індія – країна контрастів

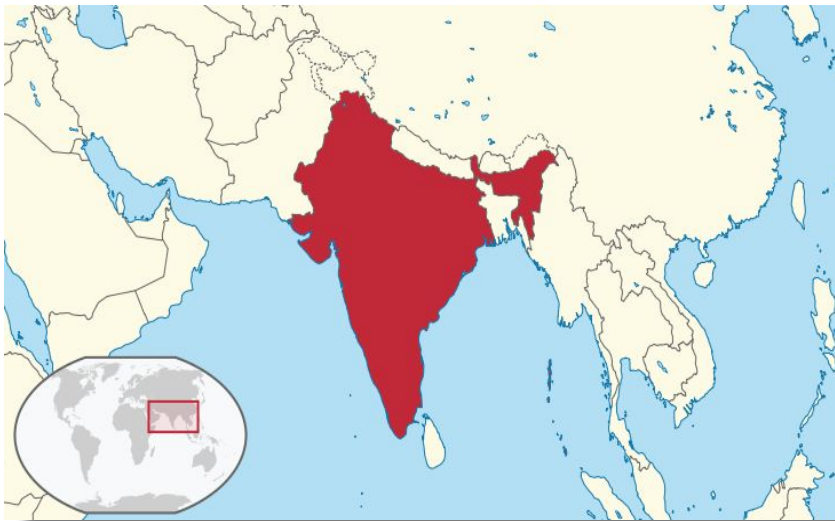
Характеристика ІНДІЇ

«Земля мрій і романтики, нечуваного багатства і небувалої злиденності, розкоші і бідності, палаців і халуп, голоду і чуми, духів і велетнів, ламп Алладіна, тигрів і слонів, кобр і джунглів; країна сотень народів і мов, тисячі релігій і двох мільйонів богів...»

Марк Твен

Площа — 3,3 млн км² (7 місце в світі, II місце в Азії)

Населення — 1,34 млрд. осіб (II місце в світі)

Столиця — Нью-Делі.

Тип країни - країна, що розвивається, країна великого потенціалу

Державний устрій – парламентська республіка, федеративна держава
Склад території – 25 штатів, 7 союзних територій
Валюта - Індійська рупія

Державні символи Індії

Прапор Індії

सत्यमेव जयते

Герб Індії

Економіко-географічне положення

- Індія півострівна держава у Південній Азії
- **Країни-сусіди** – *Непал, Бутан, Бангладеш, М'янма* нейтральні позаблокові держави; *Китай, Пакистан* – ядерні держави
- **Територіальні претензії:** Пакистану щодо штату Джамму і Кашмір
- **Спірні території** з Китаєм, Бангладеш
- Держава розташована на перетині міжнародних морських шляхів між Європою, Африкою, Східною Азією, Австралією

Природні умови та ресурси

<u>Потужні мінеральні ресурси</u>	<u>Земельні</u>	<u>Водні</u>	<u>Лісові</u>	<u>Рекреаційні</u>
<ul style="list-style-type: none"> -кам'яне вугілля, -залізні руди, -марганцеві, -хромітові руди, -титанові руди, -нафта, -слюда, графіт, -дорогоцінне каміння	<ul style="list-style-type: none"> -алювіальні (Індо-Гангска низовина) -червоноземи (Західна Індія)	<ul style="list-style-type: none"> -Інд -Ганг -Брахмапутра (судноплавні); На річках Декану та Гімалаїв виробляють електроенергію	<ul style="list-style-type: none"> вологі екваторіальні та перемінно-вологі ліси (20% площі країни)	<ul style="list-style-type: none"> історико-культурного напрямку (пам'ятки різних епох), екологічного напрямку (екзотичні природні ландшафти, національні парки), гірсько-лижно-альпіністського

Природно-ресурсний потенціал

Рельєф: найвищі гори світу Гімалаї, Індо-Гангська низовина, плоскогір'я Декан.

Мінеральні ресурси:

паливні – кам'яне вугілля (штати Біхар, Зх. Бенгалія), нафта та газ;

рудні – залізна руда, марганцева руда, хромові руди, алюмінієві руди, мідні та поліметалеві руди;

нерудні – слюда, графіт, кам'яна сіль, алмази.

Природно-ресурсний потенціал

Клімат: , тропічний, субекваторіальний кліматичний пояс, мусонний тип клімату.

Спостерігається 3 сезони:

- Сухий прохолодний - $+12^{\circ} \dots +25^{\circ}$ (листопад - лютий)
- Сухий жаркий - $+35^{\circ} \dots +40^{\circ}$ (березень-травень)
- Вологий жаркий - $+25^{\circ} \dots +30^{\circ}$ (червень-жовтень)

Опади – 2000 мм на рік. 2-3 врожаї на рік

Ґрунти: аллювіальні (Індо-Гангська низовина), чорні тропічні (плато Декан), червоноземи, фераліти (Зх., Гімалаї).

Водні: річки – Інд, Ганг, Брахмапутра (суднославні); на річках Декану та Гімалаїв виробляють електроенергію.

Лісові: 20% площі, катастрофічне скорочення площі лісів.

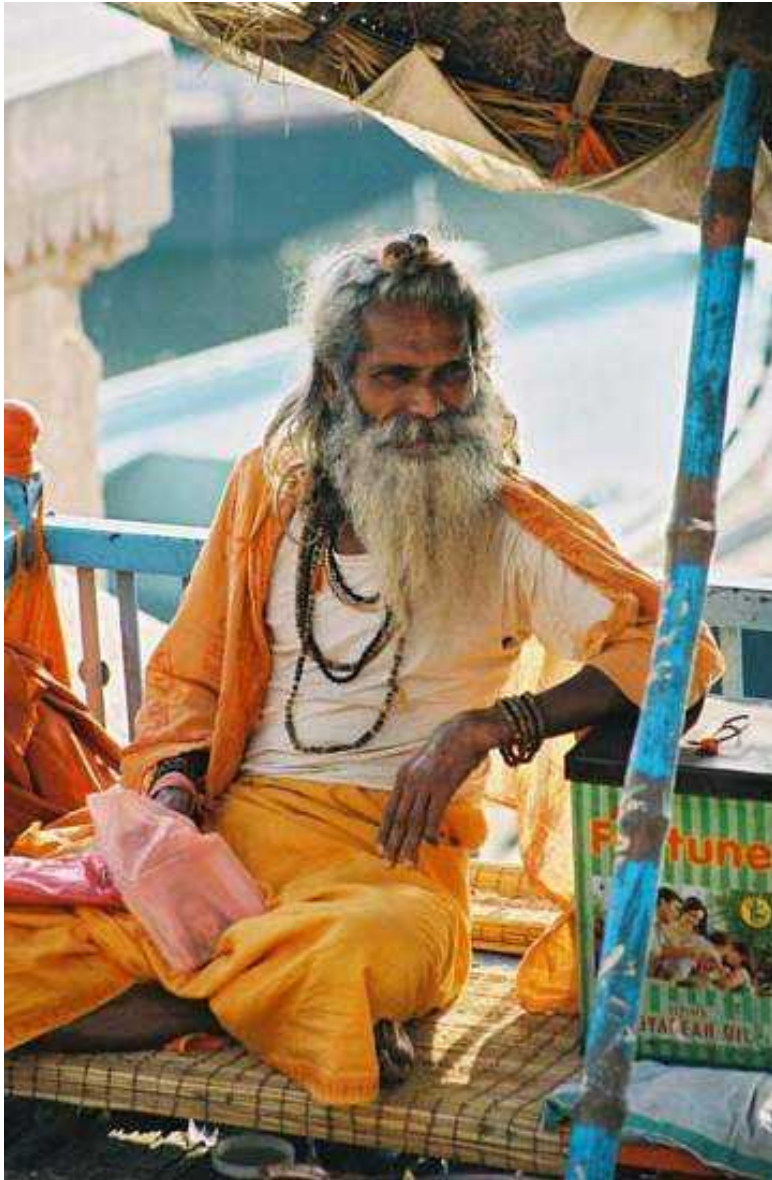

Населення

Працересурсний потенціал

- ❑ **II тип відтворення населення** (згасання “демографічного вибуху”)
- ❑ Молоде населення: середній вік 27,6 років
- ❑ Від’ємне сальдо міграцій – “відплив умів” до розвинених країн; нелегальні мігранти з Бангладеш, політичні біженці з Тибету, Шри-Ланки, М’янми, Афганістану

Статева структура: переважають чоловіки (≈52%).

Вікова структура: 0-14 років – 39,7%, 15-59 років – 54,8%, 60 років і старше – 5,5%.

Зайнятість у секторах економіки:

Третинний- 31%

Вторинний- 20%

Первинний- 49%

Трудові ресурси: низька вартість робочої сили, поступово зростаючий рівень кваліфікації, високий рівень безробіття

Густота населення, урбанізація

Густота населення:

- Середній показник – 406,1 осіб/км²
- максимальний показник – >500 осіб/км²
- Найменший показник - 2-4 особи/км²

Урбанізація:

- 31,3%; високі темпи, хибна урбанізація
- 300 міст, із них 54 міста-мільйонера
- **4 міста-мультимільйонера** – Мумбай(12,5 млн осіб), Делі (11 млн), Ахмадабад (5,6 млн), Бангалор (8,4 млн)
- **Міські агломерації:** Делійська, Мумбайська, Колкатська

Релігія

- 80% населення - індуїсти,
- 11% - мусульмани,
- 2,2% - сікхі,
- 0,7% буддисти, більша частина яких перейшла в буддизм зовсім недавно.

Індія – **світська держава**, будь-яка дискримінація за релігійною ознакою переслідується законом.

Багата духовна культура Індії

- давній епос,
- образотворче та театральне мистецтво,
- класичний спів та танці,
- жіночий одяг сарі,
- культ змії кобри
- та багато іншого приваблює людей в країну з усього світу.

Особливості структури економіки країни

- **Аграрно-індустріальна країна** зі значними контрастами економічного розвитку
- Легка та харчова промисловість $\implies$ важка промисловість та високотехнологічне виробництво
- **Поширені кустарні ремесла:** ручне ткацтво, обробка рису та ін. зернових, кустарне виробництво цукру, гончарство, обробка шкур, виробництво сірників, художні ремесла

5 пріоритетних напрямів розвитку:

- сільське господарство (особливо зернове);
- електроенергетика;
- освіта, охорона здоров'я;
- інформаційні технології;
- стратегічні промислові виробництва: оборонно-промисловий комплекс, електроніка, авіабудування, аерокосмічна промисловість, телекомунікації

ДОМІНУЮЧІ СКЛАДНИКИ ЕКОНОМІКИ ІНДІЇ

ПЕРВИННИЙ СЕКТОР

- Рослинництво:
рис, пшениця, бавовник, джут, цукрова тростина, тютюн, арахіс, чай, тропічні фрукти
- Тваринництво:
вівці, домашня птиця, свині, велика рогата худоба
- Рибальство: *креветки*
- Видобування мінеральних ресурсів

ВТОРИННИЙ СЕКТОР

- Металургія
- Машинобудування
- Хімічне виробництво
- Текстильне та швейне виробництва

ТРЕТИННИЙ СЕКТОР

- Комп'ютерне програмування
- ІТ-аутсорсинг
- Наука
- Фінансова діяльність
- Кіноіндустрія
- Транспортна система

Первинний сектор економіки

Спеціалізація сільського господарства

- **Багатоукладне сільське господарство**, частка в експорті -15%
- **У землеволодінні переважає приватний сектор:**
- **крупні поміщицькі плантації** - товарне виробництво;
- **дрібні селянські господарства** – споживче виробництво

Спеціалізація сільського господарства

Рослинництво (75% вартості):

- **Зернові** [пшениця(II), рис (II), просо (I), кукурудза (VII)]
- **Волокнисті** [бавовник (I), джут (I)],
- **тонізуючі** [чай (II), кава (VII)],
- **цукристі** [цукрова тростина (II)],
- **олійні**[арахіс (II), ріпак, гірчиця, соя (IV), соняшник],
- гевея (IV), тютюн (II), картопля (II), кокосова пальма, прянощі, тропічні фрукти

Спеціалізація сільського господарства

Тваринництво (25%):

- Вівці,
- домашня птиця,
- свині,
- велика рогата худоба. У країні найбільше в світі поголів'я великої рогатої худоби: 196 млн биків і корів і 77 млн буйволів і буйволиць — 1/5 світового поголів'я

Видобування мінеральних ресурсів

Енергоносії:

- Кам'яне вугілля
- Нафта, природний газ (забезпеченість 20%) – нафтопереробка у морських портах (на імпортованій нафті переважно з країн Перської затоки),

Руди металів:

- Залізні руди (IV),
- Марганцеві руди,
- Боксити (IV)

Вторинний сектор економіки

Металургія

Сталь (III) -6% світу, найбільш пріоритетне виробництво:

- щорічні темпи зростання – 3-7%
- національна політика в області чорної металургії накреслила найближчі цілі її розвитку;
- освоєне виробництво широкого асортименту сталюного прокату та виробів із сталі,
- комбінати повного циклу на власних рудах - **Східний металургійний район**

Кольорові метали:

- алюміній із власних бокситів (IV)
- мідь (XXV),
- свинець,
- цинк,
- довозиться 20-60% кольорових металів

Машинобудування

Старі виробництва: важке машинобудування (ткацькі верстати, електродвигуни, трансформатори, устаткування для металургії)

Нові: працемісткі та наукомісткі виробництва з використанням дешевої робочої сили (складання мотоциклів, велосипедів, побутової техніки, розробка комп'ютерних програм, літакобудування, електроніка, телекомунікації)

Автомобілі: (V) – 4,9% світу

- Випуск автомобілів “Марути” за участі японського капіталу

Електроніка: телевізори, обчислювальна апаратура, засоби зв'язку, навігаційне устаткування, комп'ютери

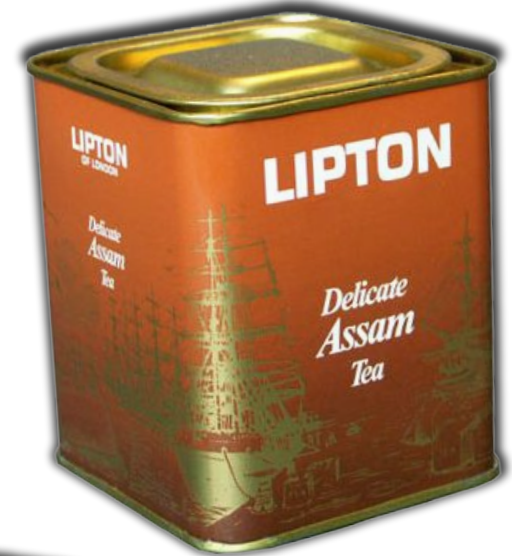
Хімічні виробництва

- Синтез мінеральних добрив,
- Хімія полімерів,
- Виробництва лугів, соди, штучних волокон, парфумів, побутової хімії,
- Фармацевтика (антибіотики, стероїди, гормони, вакцини, препарати з лікарських трав)

Харчова промисловість

Виробництво тканин, одягу

- Використовує власну сировину, дешеву робочу силу
- Тканини та одяг з натурального шовку та вовни, килими, шалі, ковдри
- **Має експортне значення:** бавовняні, джутові тканини

Домінуючі складові третинного сектору

Комп'ютерне програмування

- **Національний пріоритет Індії**; переваги: знання англійської мови, дешева робоча сила;
- **Темпи зростання експорту програмного забезпечення** $\approx 30\%$ на рік; основні ринки збуту – США (65% доходів), країни Європи; високоякісні комп'ютерні програми 6% ВВП;
- Технопарки з виробництва комп'ютерного та програмного забезпечення 50 міст: **Бангалор** (“**силіконова долина**” Індії)

Освіта і наука

- **Державні витрати на освіту** – 3,8% ВВП, на науку – 1% ВВП
- **Рівень писемності за півстоліття виріс утричі** – 71,2%
- **Найбільша кількість університетів у світі**: ≈ 380 , 9 із яких мають особливу світову репутацію
- **Найпотужніші у світі наукові напрями**: технологія матеріалів, біотехнології, термоядерні і космічні дослідження, інформаційно-комунікаційні технології

Транспорт

Залізниці: головна роль у перевезенні вантажів та пасажирів, 40% електрифіковано

Автодороги: мало доріг з твердим покриттям

Морські порти: Мумбай, Ченнай, Колката

Аеропорт-хаб: ім. І.Ганді в Делі

Трубопроводи: сполучають місця видобутку та переробки сировини

Традиційні: гужовий, рикші

Зовнішня торгівля

Експорт

- с/г сировина (чай, джут, тютюн, прянощі);
- мінеральна сировина (залізна, марганцева, хромові руди, слюда, коштовне каміння);
- тканини, одяг;
- машини і обладнання;
- сталь, металовироби

Імпорт

- нафта і нафтопродукти;
- машини і устаткування;
- транспортні засоби;
- добрива;
- прокат кольорових металів;
- електронні комплектуючі

Цікаві факти про Індію

- Третина населення Індії живуть дуже бідно, деякі не мають навіть власної ночівлі: сплять у наметах, на вокзалах і на вулицях. Зате каста обраних, а їх більше мільйона чоловік, є доларовими мільйонерами;
- Індія подарувала нам геометрію, алгебру, а також систему чисел і [шахи](#).
- Індуси прабатьки вищої освіти, що відкрили перший університет у місті Такшашіла (700 р. до н.е.);
- Серед чоловіків поширена тісна дружба, до такої міри що тут частенько можна зустріти мужчин що йдуть тримаючись за руку або обнявшись. Це просто така дружба, без сексуального підтексту;
- Цікавий сімейний факт: більшість індійських жінок намагаються не говорити ім'я свого чоловіка, оскільки це вважається проявом неповаги до нього. При зверненні до чоловіка, дружини використовують такі слова, як «що робиш», «послухай» тощо;

Цікаві факти про Індію

- Індійський кінематограф, так званий Боллівуд, обігнав Голлівуд з випуску фільмів. І це не тільки мюзикли з піснями й танцями, як було раніше, але і достатньо цікаві бойовики, фантастика і навіть жахи
- Вдові в Індії приписують погану карму - адже в іншому випадку її чоловік не помер би! У деяких особливо релігійних сім'ях і громадах вдовам не дозволено наближатися до наречених або ж з'являтися на загальних зборах. У давнину в Індії навіть був в ходу ритуал «суті», згідно з яким овдовілій жінці пропонувалося лягти на похоронне багаття разом з тілом свого чоловіка
- Мало хто знає, що в річці Ганг живуть акули. Причому прісноводна Гангзька акула - вкрай небезпечний хижак, що славиться любов'ю до людського м'яса. Цілком можливо, що ця звичка з'явилася в акули завдяки численним недопаленим трупам, які плавали в річці.

Дякую за увагу!

